

YTTRANDE

2015-05-24 Dnr 4.1.1-2015/00517-2

Arbetsmarknadsdepartementet

Tillämpningsdirektivet till utstationeringsdirektivet (SOU 2015:13 Del 1)

Er Ref: A2015-734-ARM

Sammanfattning

Kommerskollegium delar utredningens bedömning att det är angeläget att definitionen av vad som är att betrakta som en utstationeringssituation klargörs.

Kollegiet välkomnar den föreslagna utredningen om vidare samverkan mellan de myndigheter som ansvarar för och tillhandahåller information som riktar sig till utländska företag.

För att anmälningsskyldigheten ska kunna sägas vara EU-rättslig motiverad, saknar Kollegiet ett resonemang om hur den ska användas för att skydda arbetstagarna. Vi anser inte att utredningen visar att de uppgifter som en arbetsgivare enligt anmälningsskyldigheten ska lämna är proportionerliga.

Kommerskollegiums synpunkter

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och EU:s handelspolitik. Kollegiets uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegium är Sveriges inre marknadsmyndighet och ansvarar bland annat för att informera myndigheter och kommuner om gällande EU-rätt. Genom detta arbete kartlägger och handlägger kollegiet handelshinder på den inre marknaden och har därmed varit i kontakt med ett stort antal företag samt utländska organisationer och myndigheter som rapporterat om sina erfarenheter av utstationering på svensk

arbetsmarknad. Remissen besvaras utifrån dessa premisser och vi kommenterar de delar som faller under kollegiets kompetensområden.

Såsom framgår av utredningens ingress fick kollegiet möjlighet att genom en expert framföra åsikter under utredningens gång. Kollegiets ståndpunkter rörande många av de rättsliga avvägningar som gjorts finns därför redan med i utredningen.

5. Definitionen av utstationering

(s.90) Behov av anvisningar för tillämpningen av de svenska utstationeringsreglerna

Kollegiet delar utredningens bedömning att det är angeläget att definitionen av vad som är att betrakta som en utstationeringssituation klargörs. Att enbart hänvisa till direktivkonform tolkning vid en helhetsbedömning av omständigheterna i det enskilda fallet är enligt kollegiet inte tillräckligt för att säkra EU-rättens genomförande i svensk rätt.

När den svenska anmälningsplikten för utstationerande företag infördes den 1 juli 2013 inkom ett stort antal frågor till kollegiet om vad som skulle betraktas som en utstationering och därmed vara anmälningspliktigt. Även Arbetsmiljöverket lade på sin hemsida ut information som när den uttolkats av företagen ledde till 15 000 anmälningar bara de första tre månaderna.¹ Utifrån denna erfarenhet kan kollegiet konstatera att det har varit svårt att uttolka när utstationeringsreglerna ska tillämpas, både för företagen och för statliga myndigheter.

Kollegiet välkomnar därför utredningens ståndpunkt att utstationeringsbestämmelserna i svensk rätt bör kompletteras med anvisningar från bestämmelserna i art 4 i tillämpningsdirektivet. Kollegiet delar även utredningens ståndpunkt att detta skulle leda till en större förutsebarhet för dem som har att förhålla sig till utstationeringsreglerna i Sverige.

Rättsläget är i dagsläget oklart om huruvida utstationeringsdefinitionen i tillämpningsdirektivet kan sägas ha horisontell direkt effekt. Eftersom arbetsmarknadens parter är privata aktörer blir det därför viktigt att i en svensk rättsligt bindande akt definiera vad som utgör en utstationeringssituation.

¹ Se vidare under avsnitt 8 samt kollegiets utredning Dnr: 2013/01352-26

6. Förbättrad tillgång till information – artikel 5

Kollegiet har inget att erinra mot den roll som Arbetsmiljöverket har idag avseende genomförande av artiklarna 5.1, 2 och 5. Kollegiet välkomnar den föreslagna utredningen om vidare samverkan mellan de myndigheter som ansvarar för och tillhandahåller information som riktar sig till utländska företag (s.106).

7. Administrativt samarbete mellan myndigheter genom IMI – artiklarna 6, 7 och

Utredningen föreslår att kraven på Sverige, och i förlängningen svenska myndigheter, vad gäller administrativt samarbete, exempelvis tidsfrister, införs i svensk författning. Kommerskollegium ställer sig positivt till detta då det bör göra kraven ännu tydligare än om de enbart skulle framgå av relevanta EU-rättsakter.

Kommerskollegium delar utredningens uppfattning att Arbetsmiljöverket samt Kronofogdemyndigheten ska utses till behöriga myndigheter, för respektive ändamål. Vi delar också uppfattningen att andra myndigheter, såsom Skatteverket, Försäkringskassan och Bolagsverket, kan behöva kopplas till det administrativa samarbetet.

Kollegiet har inte tagit ställning i frågan om huruvida arbetsmarknadens parter bör utses till aktörer som kan delta i det administrativa samarbetet i IMI. Om frågorna som ska kunna ställas i IMI rör exempelvis minimilöner, skulle det kunna bli aktuellt att låta parterna besvara dem. Vi vill flagga för att det kan finnas anledning att titta närmare på frågan, eftersom tillämpningsdirektivet ställer tydliga krav på vilka typer av förfrågningar och begäran om åtgärder som medlemsstaterna kan skicka till varandra. Vid en sådan analys delar kollegiet utredningens uppfattning att även följdverkningar för svensk rätt, såsom bestämmelserna om offentlighet och sekretess, bör ingå i analysen.

8. Administrativa krav och kontrollåtgärder – artikel 9

(s.163) Bestämmelserna om kontrollåtgärder avseende anmälningsskyldighet är förenliga med tillämpningsdirektivet

Såsom framgår av utredningen (s.164) delar kollegiet inte ståndpunkten att bestämmelserna om kontrollåtgärder avseende anmälningsskyldighet är förenliga med direktivet. Av direktivet framgår att det åberopade skyddsintresset för ett införande av en anmälningsskyldighet måste ligga inom utstationeringsdirektivets tillämpningsområde samt att ett sådant krav på

anmälan måste vara motiverat och proportionerligt i enlighet med unionsrätten.²

Kollegiet saknar i dessa delar ett resonemang om hur anmälningsplikten ska användas för att skydda arbetstagarna. Vidare anser vi att utredningen inte visar att de uppgifter som en arbetsgivare enligt anmälningskyldigheten ska lämna är proportionerliga.

Ärendet har avgjorts av generaldirektören Anna Stellingher i närvaro av enhetschefen Agnès Courades Allebeck, ämnesråd Olivier Linden samt utredarna Philip Levin och Ola Landström, föredragande.

Anna Stellingher

Ola Landström

² Se kollegiets utredning ”Problembeskrivning rörande implementeringen av art 9 i dir 2014/67/EU” (dnr. 2013/01352-29)